

P E R S B E R I C H T

‘Samen mens, hier en nu’: geactualiseerd Referentiekader Dementie zet de zorgrelatie centraal

De Expertisecentra Dementie lanceren het geactualiseerde referentiekader *‘Samen mens, hier en nu’*. Met dit vernieuwde referentiekader bieden de Expertisecentra Dementie een krachtig, actueel en inspirerend instrument, waarmee de zorgrelatie en de fundamenteën van kwaliteitsvolle dementiezorg centraal staan – gedragen door sterke relaties, een duidelijk DNA en concreet handelen in het hier en nu. Het boek is een uitnodiging om zorg weer te zien als iets wat samengedragen wordt, als individu, als team, als organisatie én als samenleving. In de aanwezigheid van 600 zorgprofessionals en beleidsmensen wordt dit referentiekader, inclusief het nieuwe boek, voor het eerst op twee symposia op 10 en 12 februari in Leuven en in Gent voorgesteld. Het Departement Zorg van de Vlaamse overheid en minister Caroline Gennez ondersteunen deze lancering.

ANTWERPEN, 10 februari 2026 - In 2018 verscheen *‘Ik, jij, samen mens’*. Het referentiekader is een inspiratiewerk voor alle zorgvoorzieningen die met mensen met dementie en hun mantelzorgers in contact komen, over alle zorgsectoren heen. Het biedt een basis voor het denken over persoonsgerichte zorg en de kwaliteit van leven, wonen en zorg. De zorgcontext is echter voortdurend in beweging. Nieuwe wetenschappelijke inzichten en ervaringen vanuit de praktijk in diverse organisaties inspireerden de auteurs tot een vervolg op dit basiswerk. Met *‘Samen mens, hier en nu’* is er een opvolger. Dit geactualiseerde Referentiekader Dementie gaat in op de realiteit van een veranderende zorgcontext. De sector staat onder toenemende druk door de vergrijzing, een groeiend personeelstekort en het stijgende aantal mensen met dementie.

In een context waar kwaliteit van zorg vaak afgemeten wordt aan snelheid en efficiëntie, rijst de vraag hoe we ook ruimte blijven maken voor ‘het gewone wonen en leven’ in de zorg.

Het resultaat is een geactualiseerd referentiekader dat aansluit bij de realiteit van vandaag. *‘Samen mens, hier en nu. Een referentiekader voor kwaliteit van leven, wonen en zorg voor personen met dementie’* geeft inzichten aan alle zorgmedewerkers en organisaties die willen bijdragen aan een menswaardige, persoonsgerichte zorg voor personen met dementie. Het is een uitnodiging om zorg weer te zien als relationeel, als iets wat samengedragen wordt: als individu, als team, als organisatie én als samenleving.

Caroline Gennez, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin: “Ik ben bijzonder blij dat we nu een vernieuwde versie van het Referentiekader Dementie hebben. Dit referentiekader is meer dan een boek. Het geeft richting aan de dagelijkse zorg, of iemand nu thuis woont, in een woonzorgcentrum verblijft of ondersteuning krijgt in de eerstelijnszorg. Het is een mijlpaal in een lang engagement, gebaseerd op wetenschap, praktijk en op wat mensen met dementie zelf belangrijk vinden.”

Leentje Vanderniepen: “De volgorde in de ondertitel *‘Een referentiekader voor kwaliteit van leven, wonen en zorg voor personen met dementie’* is niet toevallig gekozen. We willen zorgmedewerkers en organisaties uitdagen om het leven en wonen van personen met dementie voorop te plaatsen. Het normale leven zo lang mogelijk kunnen verderzetten en de eigen regie behouden, is voor personen met dementie erg belangrijk. Zorg is dan ook slechts een onderdeel van dat leven.”

Caroline Van Damme: “Voor het referentiekader hebben we een tekening gemaakt die door de figuren aantrekkelijk, herkenbaar én bruikbaar is voor alle betrokkenen. Het feit dat deze dynamisch en kleurrijk is opgevat, geeft mogelijkheden tot gebruik in alle professionele contexten.”

Jurn Verschraegen: “In tijden van personeelsschaarste en afnemende mantelzorg blijft het een grote uitdaging om kwaliteitsvolle zorg te garanderen. Dit referentiekader biedt zorgorganisaties een betrouwbaar kompas en is praktisch bruikbaar voor alle zorgprofessionals en beleidsmakers. Het stimuleert een gedeelde visie op kwaliteit van zorg en is dé referentie die een samenhangend en goed onderbouwd dementiebeleid wil ondersteunen.”

Het geactualiseerde referentiekader steunt op diverse kernwaarden die een praktisch kompas voor reflectie, dialoog en verandering vormen, zodat elke medewerker, ongeacht zijn functie, kan bijdragen aan mensgerichte en relationele zorg.

Triade centraal: de zorgrelatie tussen zorgmedewerkers, mantelzorgers en personen met dementie

In ‘Samen mens, hier en nu’ krijgt de triadische zorgrelatie een prominente plaats. De persoon met dementie wordt als onderdeel van de zorgrelatie mee centraal gesteld, zichtbaar samen met de mantelzorgers en naasten en de professionele zorgmedewerkers en vrijwilligers. Persoonsgerichte zorg ontstaat in deze zorgrelatie en wordt gedragen door de vier fundamenteën van kwaliteitsvolle zorg: genuanceerde beeldvorming, normalisatie, autonomie in geborgenheid en afgestemde zorg. Deze fundamenteën zijn ingebed in het DNA van de organisatie. Binnen de zorgrelatie verschuift de focus van taakgericht werken naar relationeel handelen: van ‘zorgen voor’ naar ‘samen zorgen dat’, waarbij samenwerking, dialoog en respect voor de individuele rollen van alle betrokkenen binnen de zorgrelatie essentieel zijn: de zorgrelatie tussen de persoon met dementie, mantelzorgers en zorgmedewerker vormt het hart van het referentiekader. Hiervoor werd een figuur ontwikkeld die de triade in beeld brengt.

Het referentiekader: een krachtig instrument

Naast het theoretische kader bevat elk hoofdstuk van het boek spiegelvragen om de zorgrelatie en de fundamenteën in het dagelijks werk actief te implementeren. *‘Samen mens, hier en nu’* nodigt de lezer uit om opnieuw aandacht te hebben voor de basis van waar leven, wonen en zorg voor de persoon met dementie om draait: relatie en verbondenheid op het ritme van de persoon met dementie.

De auteurs

Leentje Vanderniepen werkt meer dan tien jaar bij de Expertisecentra Dementie. Haar expertise ligt in het coachen van trajecten, adviesverlening en begeleiden van supervisies.

Caroline Van Damme is al jaren betrokken bij de opleiding ‘Kleinschalig Genormaliseerd Wonen’, met het Referentiekader Dementie als centraal thema. Haar expertise ligt in coaching, verbindende communicatie, bemiddeling en *deep democracy*.

Jurn Verschraegen is directeur van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen. Hij is gastdocent aan hogescholen, benoemd expert van de Hoge Gezondheidsraad en (co-)auteur van meerdere publicaties over dementie.

Het boek werd uitgegeven door uitgeverij [EPO](#).

Over de Expertisecentra Dementie

De Expertisecentra Dementie streven naar een samenleving die met dementie kan omgaan, zodat elke mens die met dementie te maken heeft, zich gewaardeerd en ondersteund voelt. Als partner van de Vlaamse overheid verbeteren ze de kwaliteit van leven, wonen en zorg van mensen met dementie. Dat doen ze door het bewustzijn rond dementie te vergroten, en een realistische beeldvorming te creëren. Verder verbinden en versterken ze personen in de zorgsector; delen ze hun expertise via vorming, intervisie, coaching en advies; en beïnvloeden ze het beleid in functie van goede dementiezorg. Die missie realiseren ze in samenwerking en co-creatie met partners. Het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en de regionale expertisecentra dementie zijn erkend als partnerorganisaties binnen het woonzorgdecreet en worden door de Vlaamse overheid ondersteund.

www.dementie.be

Download [foto van de cover](#) en klik hier op [het flipboek](#).

Indien je geïnteresseerd bent in een interview in een woonzorgcentrum of uit de thuiszorg, kan je hierover contact met ons opnemen.

Contacteer

Voor meer informatie contacteer Giséle Vidts, communicatieverantwoordelijke Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, +32 484 36 57 84, gisele.vidts@dementie.be